

تنبلی گوش‌ها

فرزندتان می‌شنود، ولی در توجه کردن به صدا و تفکیک اصوات از یکدیگر دچار مشکل است. در واقع، او ناشنوا نیست، اما بد شنوا محسوب می‌شود، چرا که گوش‌هایش دچار تنبلی شده‌اند.

فرزندتان می‌شنود، ولی در توجه کردن به صدا و تفکیک اصوات از یکدیگر دچار مشکل است. در واقع، او ناشنوا نیست، اما بد شنوا محسوب می‌شود، چرا که گوش‌هایش دچار تنبلی شده‌اند.

جام جم سرا: جالب است بدانید که شیوع بدشنوایی در دانش‌آموزان دو تا سه برابر کم شنوایی برآورد می‌شود که به دلیل پنهان بودن این اختلال، تاثیر قابل توجهی بر مهارت‌های یادگیری آنها باقی می‌گذارد.

به گفته دکتر سعید ملایری، متخصص شنوایی‌سنجی و مدرس دانشگاه، تنبلی گوش یا «آمبلیودی» معمول در سنین دانش‌آموزی تشخیص داده می‌شود چرا که در این سنین مشخص می‌شود که دانش‌آموز، صدای معلم را می‌شنود، ولی نمی‌تواند به صدای وی در کلاس درس گوش دهد که این مشکل معمولاً به دلیل ابتلا به اختلال پردازش شنوایی یا بد شنوایی است.

این متخصص در گفت‌وگو با جام جم می‌افزاید: اختلال پردازش مرکزی شنوایی عبارت از نقص در پردازش محرکات شنوایی است. در این حالت، آسیب ساختاری به گوش وارد نمی‌شود، اما گوش دچار تنبلی می‌شود. اولیای مدرسه و والدین می‌توانند با توجه به علائم مشخصی به اختلال بدشنوایی در کودک مشکوک شوند و اقدامات مناسبی را انجام دهند.

اختلالات مشابه با بدشنوایی

باید توجه داشته باشید که برخی از اختلالات و بیماری‌ها با عوارضی چون بد شنوایی در گوش دادن به اصوات همراه است که اختلال نقص توجه یا بیش‌فعالی، اوتیسم، اختلالات پردازش زبان و برخی اختلالات شناختی از جمله آنهاست.

دکتر ملایری با اشاره به این مطالب می‌افزاید: متأسفانه در بسیاری از موارد، بدشنوایی با مشکلات فوق‌اشتباه گرفته می‌شود و به درمان‌های پرهزینه و غلط دارویی و توانبخشی منجر می‌شود. توجه داشته باشید که حواس‌پرتهی، نقص توجه، خسته‌شدن در محیط شلوغ، با صدای بلند صحبت کردن و بلندکردن صدای تلویزیون از علائم مهم بدشنوایی است. البته تشخیص و درمان اختلالات شنوایی باید از سوی یک تیم تخصصی انجام شود.

تشخیص درست بدشنوایی

باید در نظر داشت که بدشنوایی از طریق آزمون‌های سنجش شنوایی معمول، قابل تشخیص نیست.

دکتر ملایری با تاکید بر این که بد شنوایی با ناشنوایی متفاوت است، می‌گوید: بدشنوایی، نتیجه تغییر یا آسیب به عملکرد دستگاه شنوایی است، بدون آن که اختلال یا آسیب ساختاری مشخصی وجود داشته باشد، اما این نوع اختلال شنوایی با روش‌های معمول تصویر برداری مغزی یعنی ام‌آر‌آی و سی‌تی‌اسکن مشخص نمی‌شود.

وی تاکید می‌کند: همچنین آزمون‌های سنجش شنوایی معمول که در بیمارستان‌ها یا مدارس انجام می‌گیرد، نمی‌تواند اختلال بدشنوایی را تشخیص دهد. با مراجعه به کلینیک‌های شنوایی‌شناسی و انجام ارزیابی‌های دقیق شنوایی می‌توان بدشنوایی را تشخیص داد و در یک دوره کوتاه‌مدت سه ماهه درمان کرد.

علائم تنبلی گوش در دانش‌آموزان

والدین و معلمان باید به علائم بد شنوایی یا تنبلی گوش در دانش‌آموزان توجه کنند تا با تشخیص بموقع به درمان این نوع اختلال شنوایی که دانش‌آموزان را دچار ضعف آموزشی و تحصیلی می‌کند، کمک کنند.

دکتر ملایری با تاکید بر این که بدشنوایی می‌تواند با اختلالات یادگیری، خواندن، تلفظ، تولید، مشکل در اجرای دستورات کلامی و نقص توجه و حواس‌پرتی در ارتباط باشد، نشانه‌های بدشنوایی در دانش‌آموزان را برمی‌شمرد: کودکان بد شنوا معمولا دچار نقص توجه و حواس‌پرتی هستند، به صدای تلویزیون یا برنامه مورد علاقه خود بیش از اندازه توجه دارند، بر بلند کردن صدای تلویزیون تاکید می‌کنند و با صدای بلند صحبت می‌کنند یعنی تن صدایشان معمولا بلندتر از حد عادی است.

این متخصص شنوایی سنجی می‌افزاید: خستگی و کلافه‌شدن در محیط شلوغ، مشکل در خواندن، تلفظ و یادگیری، ضعف در دایره لغات و حفظ کردن و نیز مشکل در یادگیری زبان دوم و اصطلاحات تخصصی و غیر روزمره از دیگر علائم تنبلی گوش در دانش‌آموزان است. چنین کودکانی معمولا به طور دائم خواستار تکرار مطالب از سوی اطرافیان می‌شوند. همچنین در انجام چند دستور کلامی پشت سر هم دچار مشکل و در یادگیری موسیقی نیز دچار ضعف هستند.

درمان، آسان‌تر از تشخیص

درمان بدشنوایی اغلب آسان‌تر از تشخیص آن است. دکتر ملایری با اشاره به این موضوع می‌گوید: بسیاری از افراد مبتلا به بدشنوایی، در شنیدن صداها مشکل ندارند و حتی صداها را بسیار کوچک را نیز می‌شنوند. حتی معمولا دانش‌آموزان بد شنوا در گوش دادن به صدای معلم مشکل ندارند، بلکه کوچک‌ترین صداها باعث حواس‌پرتی آنان می‌شود. در این حالت با استفاده از درمان‌های توانبخشی می‌توان طی دو تا سه ماه مهارت گوش‌دادن را تقویت کرد و از بسیاری از مشکلات تحصیلی آنان جلوگیری به عمل آورد. البته اقدامات درمانی باید از سوی یک تیم تخصصی انجام گیرد.

پونه شیرازی / گروه سلامت